

BAJAI ÚJSÁG

Bácskai Vörösmarty Mihály-utca 4.
Telefonszám: 45.

Bácskai és délpesti megyei érdeklő politikai napilap.
Felelős szerkesztő:
Vitéz FEHÉRVÁRY DEZSŐ.

Előfizetés egy hónapra 30000 K
Egyes példányszám ára 1500 K
Megjelenik hetiköznaponként délután 12 órakor.

Alispáni összefoglaló jelentés az elmúlt év közigazgatásáról.

Dr. Szaboljevits Dusan kormánytanácsos alispán a lezajlott téli közgyűlésen kimerítő alispáni jelentést az elmúlt év közigazgatási eredményeinek általános főirásával végezte.

Az alispáni jelentés zárószavai voltak:

„... legyen szabad egy pillantást vetnem a múlt-ra és megállapítanom, hogy az elmúlt esztendő eredményeivel nagyjában meg vagyok elégedve.

— Varmegyei közigazgatásunknak és ezzel karöltve az állami közigazgatás egy jelentékeny részének gépezete hajlékot kapott, csonka meggyének önállósága megóvatott, a tisztviselői létszámapasztáson minden rakódítás nélkül átestünk, Szabadka város felszabadult területének három községgé való átszervezése

befejeztetett, összes községeink képviselőtestületei ujjaalakítottak, uthalozatunk tetemesen megnövekedett, a Kigyóser bacsalmási főágának és néhány mellékágának szabályozása keresztülvitette, az Igali Leccapoló Társulat működésének fonalt felvette, az adókievetések befejeztettek, a községek legelőbje szilárd alapokra fektetett költségvetéssel bír, a községekben folyik az építkezés és berendezkedés, egyszóval minden téren közeledünk a konszolidáció felé.

— Most még adjon a jó Isten az idén jó termést és akkor be fog következni az elégedettség is

— Mi pedig nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy az elmúlt esztendőben megint egy nagy lépést tettünk a miink megvalósulása: a régi, történelmi határ felé.

Az első fecske.

Csüdön kívüli kényszeregyezési tárgyalás megindítását kérte egy jánoshalmi kereskedő.

Budapesten ma már nem mulik el nap, hogy egy-két cég fizetéseket nem teljesít. Bácskai megyét ez az újabb áramlat eddig megkímélte. Most azonban megjött az első fecske: egy cég fizetéseket nem teljesít és kényszeregyezést kért

A jánoshalmi esetről a következő információkat jelentti tudósítónk:

Erdélyi Henrik jánoshalmi kereskedő a bajai törvényszéknél csüdönkívüli kényszeregyezési tárgyalás megindítását kérte. Hitelezőinek teljes kielégítéséül a tőke 40 százalékát ajánlotta fel, amely összeget 4 hónap alatt fogja megfizetni.

45 hitelező, összesen 332 740.998— (háromszázharmadéztötmillió hétszáznegyven ezer kilencszázkilencvennyolc) koronát kitevő tar-

tozását követeli Erdélyi Henrikől, akinek ezen passzívával szemben a bejelentett ideiglenes mérleg szerint áru-raktárban és követelésekben csak 141.000.000— korona értékű aktívája van. Minthogy Erdélyi Henrik kereskedőnek ezenkívül más kimutatható ingó, vagy ingatlan vagyona nincs, a hitelezők követelésével szemben 191.740.998— korona vagyonihiánya mutatkozik.

A hitelezők egyrésze már beperelte Erdélyi Henriket, a többi pedig egész tömeg ujjal perrel fenyegeti sőt egyik hitelezője már végrehajtást is vezetett ellene. Új hitelt ezek szerint már nem kaphatott, ezért a kilátástalan üzleti viszonyok miatt a fizetéseit beszüntette és így csüdön kívül kényszerül a hitelezők tömegével a megegyezést keresni.

A szabadkai Magyar Párt vezetőségét letartóztatta a jugoszláv rendőrség.

Egy elbocsátott tisztviselő feljelentésére történtek a letartóztatások.

Álhir Radics összeköttetéséről a magyar kormánnyal és az ebredőkkel.

Bpest, jan. 7.

Szabadkáról jelentik: Hét-főn reggel letartóztatták a Magyar Párt egész vezetőségét, köztük Santa György dr.-t, a párt elnökét, Nagy Ödön ügyvezető elnököt, Szántó Róbert evangélikus lelkész főtitkárt, a Szabadkai Hirlap volt főszerkesztőjét, továbbá Sireitzyk Ödön dr. ügyvédet, a Szabadkai Hirlap jelenlegi főszerkesztőjét, Havas Károlyt, ugyanennek a lapnak felelős szerkesztőjét, Székely Áront, Nagy Samu bankigazgatót, Piukovits Andort, Pókay Antalt, Ruby Gyula dr.-t és másokat, számszerint a párt 30 vezető tagját.

A letartóztatások Pürth Jenőnek, a Hirlap visszaélések miatt elbocsátott kiadóbivatali alkalmazottjának feljelentésére

történt, aki ilyenmódon akart a vállalatot végkielégítést kifizerosolni.

Bécs, jan. 7.

A Neue Freie Presse-nek jelentik Belgrádból: Radics elkobzott iratai között állítólag az ebredő magyarokkal 1923 ban kötött szerződést találtak.

Tendenciózusan koholt hírek szerint a magyar kormánnyal kötött megállapodás szövegét is megtalálták volna. Mondanunk sem kell, hogy e hírek minden alapot nélkülöznek.

Megcáfolják azt a hírt is, mintha a szovjetkormány közbelépett volna Radics szabadon bocsátásáért. Radics ügyének tárgyalása Pasics szerint Zágrábban lesz.

Kattarinka József és Fia

cipőáruházában

csodás estélyi cipői látványosság számba mennek.

A szezon előhaladására való tekintettel magas bőr- és posztó, valamint hócipőket leszállított áron ajánlunk.

Kihuzott számok: 100, 206, 299, 354, 473.

ME...
a „BA...
ban a...
Csa...
ptár“
T...
oldal.
Kaphat...
könyvkeres...
Leg...
sabb...
be...
lyuk:
Hazil...
amatosan
he...
áru...
házi zs...
friss I. rendt...
rum, lik...
Első B...
Fialoz...
szerületés...
ház épület.)
tek:
zték, leg...
irak:
Lőrinc
Mező...
gép...
raktárak:
Fia...
P...
edés!
kész nyom...
U...
r. t.
ca. 4.
R...
gok...
We...
Lőrinc
Szücs...
örmeáru...
legszebb
Morm...
renenél.
Baja, Er...
né-n. 57. szám.
de:
motorok,
gyak.
Schm...
ton Fiai
Baja, Cs...
utca 42—44.
Rövid...
atárak:
jobban be...
Bajai...
almir. t.
Sodr...
és
sodr...
betét
legjo...
Sod...
pe Baja.

Elismerten legjobb áruit rendkívüli olcsó árakon árúsítja Bruszt Lajos divatüzlete.

NŐI		FÉRFI	
Selyemharisnya . . . . . 55 ezer K.	Cylinderbársonykalap . . . . . 380 ezer K.	Gyapjúkalap . . . . . 95 ezer K.	Nyakkendő . . . . . 10 ezer K.
Pamulharisnya 22	Divatnyő 290	Zokni 7	Ing selyemelőjű 151
Filckalap 220	Keztyű 30	Bokavédő 72	Gallér (oroszlanos) 18

Telefonszám: 242.

Gyönyörű szép fu „mackó ruhák”, Hamerli hórkeztük, Gyukits férfikalapok, selyemsálak érkeztek

Valorizációs irányelvek

(Második közlemény.)

Jogtalanul tartanánk magunkat kulturnépnek, mert ezzel éppen az emberi kultúra talap kővét, s magántulajdon szentségét, melyre az egész művelt világ építve van támadnánk meg. Ilyen törvény hozásával az állam ugyanazon erkölcsstan, egyoldalu érdeklétfogás útjára lépne, mely a kommun alatt uralmon volt és mely ellen a becsületes emberi kultúra érdekében, az ezt még mindig veszélyeztető becsületesen téveszmék korszakában a legerélyesebben, minden erejével küzdeni kellene. Az ilyen törvény meghozása bármily szép köpöny-be burkolhatnék is, az minden becsületesen kulturált ember és nép előtt az emberi kultúra legnagyobb szégyen foltja volna és egyben alkalmas támpont az alkultur téveszmék hirdetőinek arra, hogy a becsületes emberi kultúrát eredményesen támadhassák.

A háboru előtti mágnások között adósság ezek szent erkölcsös és igazságos alapon csak teljes arany értékben volna valorizálható. A hitelező meg így is rosszul jár, mert a mai arany koronának vásárló erejével kevesebb, mint a háboru előtti magyar koronáé volt.

A jelzálog intézetek által kibocsájtott zálog levelek és zálog kölcsönök teljes arany korona értékben való valorizálása volna természetesen az egyedüli igazságos megoldás. A jelzálog kölcsön adósok visszaható erővel bíró törvénnyel volna kötelezhető az effectiv adósságok megfizetésére, mert nem is lehetne kellőleg eitélő kifejezésekkel menteni azon eibanást, ha megtörténhetne az, hogy A zálogvevő tulajdonos B zálogkölcsön adós javára, aki A aranykoronáin vett földön a konjunkturákat kihasználva nagy vagyont szerzett megkárosított olyan lehetetlen módon, hogy a B-nek kölcsön adott földbirtok ára fejében A kölcsönadó, eddigi, a valorisationnak hiánya miatti nyomorgása tetejébe, még az effectiv értékénél is kevesebbet fizettetik ki és azon összeg mivel A hitelező kevesebbet kapna B adósnál maradhatna minden joggal és igazsággal ellenkező módon a magyar állam sorsát intézők, a törvény becsületes leple alatt hízott becsületes erőszak következtében. Elképzelhetetlen is az ilyen fesiért erkölcsi alapon való megoldás és csupán a helyes közzé

lemény kialakulhatásának okából tárgyaltam ezen lehetetlen lehetőséget.

Ha a jelzálog intézetek a csonka Magyarországtól elszakított részen levő ügyfeleikkel ügyleteiket így módon lebonyolítani nem tudnák, és ebből kifolyólag veszteségük származna, úgy ez nem erinthatné a csonka Magyarország területén levő ügyfeleket, vagyis

nem volna megengedhető, hogy ebből eredő káraikat, vagy annak csak egy részét is csonk magyarországi ügyfelekre hárítsák, mert azon igazságos törvény visszaható erővel való meghozása által, mely szerint a jelzálog kölcsönadósok kölcsonetket effectiv érteken megfizetni tartoznának, nem lehetne semmi kifogásuk.

(Folyt. köv.)

Körültekintő utazás Jugoszláviában.

Az elszakított Bacska, Banát és Horvátország, gazdasági, kereskedelmi, politikai helyzete.

Lapunk munkatársának sikerült egy Jugoszláviában hosszabb időt eltöltött és ottan alaposan szetnéző egyénnel beszélgetést folytatni és az elszakított részek helyzetére vonatkozóan egypár közérdekű adatot papírra vetni. A szíves nyilatkozó hosszabb időt töltött Jugoszláviában, feutazta annak minden érdemleges városát, különösképen az elszakított Bacska, Banát és Horvátország városait, Zagrabet, Eszket, Uvidéket, Pancsovát, Szabadkát stb., sőt az egyes községekben is megfordult. Értékes megfigyelései a következők: Feltűnően szembeötlő a jugoszláv államvasutak lezülése. Pontos vonatjártástól alig lehet beszélni odaienn. A Páns, Laibach, Szabadka, Konstantinopoly express állandó, több óras késéssel érkezik Szabadkára. Személyvonataikról 3-4 óras késések napirendben. Az egyes állomások megvannak zsúfolva, megrakott, vagy tres teherkocsikkal. Ezen körülmény odabizonyít, hogy mozdonyhiány miatt a forgalmat nem tudják lebonyolítani. Szabadkan megszállhatatlan mennyi segü tönkrement mozdony és vasutikocsi várja kijavítást. A vasutasok között nagy elkeseredés észlelhető. Nem egy vasutas kijelentette, hogy már 2-3 hónap óta nem kaptak fizetést. Az üzemen levő vasuti kocsi lerongyolva, első és második osztályu kocsijaik kitűnőek, de természetes vala mennyi magyar és német jöváteli kocsit. — Ennyi a jugoszláv vasutakról.

Politikai helyzetet kritikussá teszi a horvátok és a nemzeti kisebbségek magatartása. Nagy az elkeseredés Horvátországban az „Obznana” kiadása, s ezáltal horvát köztársasági parasztpárt feloszlata miatt. Radics István elfogataa valósággal vad kétségbeesésbe hajtja pártját. Eszéken

és egész Horvátországban az a hangulat, hogy Radics partja nem vesz részt a választásokon. A bacska magyarság között nagy a széthuzas, de annál nagyobb az egység Banát magyarjai között. Kellemes meglepetést szolgál az utazónak, hogy az elszakított magyar városokban mindenütt ragyon sok magyar szó esik Zombor, Uvidék, Szabadka stb. városok, azok állomásai magyar szótól hangosak.

Az élelmiszerek olcsóbbak mint nálunk. A tej 3 dinár, fehérkenyer 1 kg. 5 és fél dinár, a hus is olcsóbb. Az iparcikkek ára ugyanaz mint nálunk. A tisztviselők fizetése aranytalárul kevesebb mint Magyarországon. Egy 7 ik fizetési osztálytan levó bírónak fizetése 2000 dinár, azaz 2 millió 200 ezer magyar korona, addig ezzel szemben nálunk 3 millió körül. Az erkölcsök sajnalatosan lezültek, hazasságtörések, lövöldözések, pofozkodások, politikai gyilkosságok napi rendben. A gazdasági helyzet nem valami rózsás. A tuza, kukorica ára nagyon aacsny aranylag. Áralanos a panasz a napról-napra fokozódó pénzhiány miatt. A cödédek napirenden. Nagy váialatok, a bánai nagy maiomipar alapjaitan inog. A gazdasági krízis előreveti árnyékát, s a helyzete súlyosbitja azon körülmény, hogy a dinár értékét abnormisan fejnyomják. Ezzel megnehezitik az exportulást. A régi nagy állítvá-sarok ismeretlenek már. A 100-150 lovat összevásárló lókereskedő már nem létezik. Elég ha 5-6-ot kifizethet egy kereskedő.

Felvilágosítónk körülből helyszúke miatt csak ennyit. Éppen eég, hogy a szomszédok „rózsás” helyzetéről láthassunk valamit.

— 9. —

A keresztény diák szövetség világ kongresszusa tegnap d. u. megnyilt.

Megszint a rendőrlégénység toborzása.

A magyar kir. államrendőrségnél, éppen úgy mint a magyar kir. honvédségnél a pótlást a le gényesség toborzása után végezték. A szanáási akció következtében rendőrlégénységünk létszámát csökkentették és így képen a pótlás toborzás útján való elintezése feleslegessé vált. Felvilágosítjuk a közönséget, a hatóságoknál történő ilyen irányu érdeklődése cáltalan, mert feivétel már nincs, s minden e celra szenteit idő elveszhetnek tekinthető eltekintve attól, hogy a hatóságokat is zaklatják hiábavaló jelentkezésükkel.

SELYEM FLOOR női harisnya minden színben páronként 48 ezer korona Eckertnél.	Játékarut legolesobbban vehet ECKERT-nél.
--	---

A bajai jótékencélu Leányegyet január 10 én, szombaton Nemzetiben műsoros estélyt tart, amelyen több egy feloláso kerül színre.

Bánságban autonóm mozgalom indult meg az amerikai visszavandorolt olahok részéről. Romániai Egyesült Állammá akarják kiküldetni a Bánságot, melynek erre uralkodója tartaná fenn a kapcsolatot a szomszédos államokkal.

Kül- és belföldi „játékáruban” nagy választék ECKERT-nél.	6 pár hazai gyártmányu férfi sockni 48 ezer korona. ECKERT-nél.
---	---

Zürichi jegyzés.

(1925. jan. 8. délelött.)

Zürichben 100 magyar koronáért 0-0070 svájci frankot fizettek.

A Magyar Nemzeti Bank

hivatalos árfolyamai jan. 8. délelött

Egy darab	Eladási Vétel	
	magyar korona	
Dollár	719 10	725 10
Dinár	1110	1130
Szokol	2180	2192
Lei	371	378
Német márka*	17010	17050
Lira	8054	8034
Angol font	44.000	347.000
Oszt. korona	10170	10290
Svájci frank	14010	14150
Lengyel márka	—	—
Hollandi font	29045	29295
Francia frank	3042	3072
Napoleon ar.	—	—

*A jegyzés egybillió papírmárkára vonatkozik.

Jó házból való

tanuló fiu vagy leány felvétetik az „UJ ÉLET” papirkereskedésében.

Apátés.

Egy yos áro eladó Mekszik piacér, szségház előtt a hoz vezető nüt két ucc s'obábrn kirak tos üzlet és a meg felelő nyekből. két tüzlenyén á alakithatobakna Kedvező mell-érdeklő tulajdononál, Jany cipés Melyk

Sárkán. szám

vasuthozij gazdas kertel, nag szoba, konyha szazonnai foglalhatozsból elad Bővebbetájdonoan

Elveszettott rari fehér baigris-tarfiatal viz. „Aszt Megtaláló ellené adja aralom

Ha mindk csak e uj elffu, szolgála temek.

Hólapárfasepr

eladóseg Istr Fiai sodm Baj.

